

Να πού θύμα της λύσσης αυτής έπεσε και πάλι η Κυβέλη και
ἀλάκωρη ή κοινωνία μαζί της.

*

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ πού δέν είναι όσο ἀνήθικη μᾶς τήν πα-
ρουσιάζουσι οί κύριοι ήθικολόγοι, ξέρει πολύ καλά πώς όταν
μιά γυναίκα ἀφίσει τόν ἄντρα της γιατί δέν τόν ἀγαπᾷ κι
δέν μιά ἄλλη ἀπατάει τόν ἄντρα της, καί δέν τόν ἀφίγει,
ξέρει πολύ καλά ή κοινωνία, ἀδιάφορο κι ἄ δέν τὸ φωνάζει,
πώς ἀτιμη γυναίκα είναι ή δεύτερη, καί πώς ή πρώτη είναι
μιά γυναίκα γιομάτη εὐκρίνεια, πού σέβεται καί τόν ἑαυτό
της καί τόν ἄντρα της, πού σέβεται ἀκόμα καί τήν ἴδια τήν
κοινωνία, ἀφοῦ δέν τήν ξεγελάει με γίλιες δυό τσαχπινιές,
ἀλλά τῆς ἑομολογιέται θαρρετά τήν πράξη της.

Καί τὸ κάτου κάτου, κύριοι ψευτοηθικολόγοι, μήπως ή
Κυβέλη ἤρθε δῶ νά παραστήσει τήν παντρεμένη ή τή μάν-
να καί χαλνᾷτε τόν κόσμο με τίς πενταροφωινάρες σας, ζη-
τώντας τάχα νά προσυλλάξετε τήν κοινωνία νά μή χεροκρο-
τήσῃ τήν πράξη της; Ἡ Κυβέλη ἤρθε δῶ νά μᾶς δείξει
τήν τέχνη της, κι όταν ή τέχνη της είναι φίνα, δέν δίνουμε
λεφτὸ τσακισμένο γιά τὰ ἰδιαιτέρὰ της, τὰ ὅποια τὸ κάτου
κάτου μπορεῖ νά μὴν είναι καί πιὸ λασπωμένα ἀπὸ μερικούς
πού βγήκανε ἀδιάντροπα νάν τήν καυτηριάσουνε.

*

ΣΕ ΚΑΠΙΟ χωρὶ εἶταν παλιά συνήθεια όταν ἀγόραζε
κανένας καινούριο φέσι νάν τὸ σοράει, ἴσια μονάχα όταν ή
γυναίκα του εἶταν τίμια, καί νάν τὸ τσακίσει, όταν ή γυναι-
κα του τὰ μουρτάρει.

Κάποιος πού τυχε νάγοράσει καινούριο φέσι ρώτησε τή γυ-
ναίκα του·

— Μπρέ γυναίκα, εἶσαι τίμια γιά νάν τὸ φορέσω ἴσια
τὸ φέσι μου;

Καί ή γυναίκα του πού δέν εἶταν καί τόσο ἀναμάρτητη,
τοῦπε πικρὰ χαμογελώντας·

— Τίμια εἶμαι καί παρατίμια, μᾶ, κατμένη ἄντρα, γιά
καλὸ καί γιά κακὸ τσάκισ' το καί λίγο γιατί ἔχουμε κι ὄχ-
τρούς κι ὅτα σὲ δοῦνε νά φορεῖς ἴσια τὸ φέσι σου θά πούν τὸ
μακρὸ καί τὸ κοντὸ τους.

Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κυρίους πού βγήκανε με ἴσιο
φέσι νά διαφεντέψουν τήν κακομοιρα τήν ήθικὴ, καλά θά
κάνανε νά ρωτούσανε πρώτα καί τὰ θηλυκά του, γιὰτί ἀφοῦ
δέν τὰ ρώτησαν, ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ συγκινηθεῖ με τὸ τελέ-
λισμα τῆς ήθικότητάς τους ξεκαθόριστρε στὰ γέλια.

*

ΜΟΝΑΧΑ δυό γυναίκες, καί μάλιστα θεατρίνες, ή κ.
Μαρίκα Κοτοπούλη καί ή κ. Βύαγ. Παρασκευοπούλου μι-
λήσανε τίμια, θαρρετά καί εὐκρινᾶ γιά τὸ Κυβελικὸ ζήτη-
μα — ἀφοῦ ζήτημα τὸ κατανόησανε οἱ καμαρωμένες οἱ φη-
μερίδες μας. Καί ὅμως οἱ θεατρίνοι λέγονται καί ὑποκριταί,
ἐνῶ στὸ ζήτημ' αὐτὸ, καί σὲ διάφορ' ζήτῃματα, οἱ ὑ-
ποκριτάδες βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὸ θέατρο, πασιζόντας με
κάθε τρόπο νά ξεγελάσουν τήν κοινωνία καί νάν τῆς κλέψουν
τήν ἐχτιμῆσή της.

θαῖνω τί θέλετε νά μοῦ πῆτε. Τὸ παιδί σας τίπο-
τις ἄλλο ἀπὸ ρύζι δὲ θά φάη. Κ' ἔτσι οἱ ἀπανου-
θεοὶ φαριστημένοι πού τελείωσε ή ἀποστολή τους
με τὸ καλὸ, γυρίσανε στὰ λημέρια τους. Ὁ Ρατο-
βοάνας κ' ή γυναίκα του πολὺ γλήγορα τελείωσανε
τὸ ρύζι πού φεύγοντας οἱ θεοὶ τοὺς εἶχανε ἀφήσει,
κ' εὔρισε ὁ Ρατοβοάνας πὼς τὸ ρύζι εἶτανε ἀλη-
θινὰ μιά τροφή πολὺ νόστιμη, καλύτερη ἀπὸ τοὺς
μανιόκους καί τ' ἄλλα φυτὰ, πού κανένα τους δέν
ἔφτανε στὴ νοστιμάδα τοῦ ρυζιῦ. Ἡ Ντριαμπαριμ-
πέ τοῦ ξήγησε πὼς τὸ καλλιεργοῦνε, πὼς μ' ἕνα γου-
δοχέρι τὸ κοπανίζουνε, καί πὼς ἔτσι χωρίζουνε τὸ
φλούδι ἀπὸ τὸ σπυρὶ. Μιά μέρα εἶπε ὁ Ρατοβοάνας
στὴ γυναίκα του: «Ρύζι δέν ἔχουμε πιά. Πάμε στὸν
πατέρα σου νά πάρουμε;». — «Ναί» εἶπε ή γυναίκα
του. — «Μᾶ, νά τί πρέπει νά κάμουμε» τῆς εἶπε ὁ
Ρατοβοάνας, ἀκράτησέ το μυστικό. Πρὶν ξανακατέ-
θουμε, νά τάσῃς με ἀκαθάριστο ρύζι 50 χῆνες, πού
νάν τίς πάρουμε μαζί!».

Ἡ γυναίκα του συμφώνησε κ' ἔτσι ἄμα ἑτοιμάσα-
νε τὰ ρούχα τους γιά τὸ ταξίδι, φύγανε. Ἀπάνου

Μᾶ κι ὁ καθηγητῆς κ. Φωκᾶς σάν τίμιος ἄντρας μίλη-
σε στὸ «Νέο Ἄστυ» κι ἀντιπροσώπησε με τὰ φωτεινά του τὰ
λόγια τῆ γερῆ μερίδα τῆς κοινωνίας πού βλέπει τὰ πράματα
ὅπως είναι καί τὰ λέει με τὸνομά τους τὸ σωστὸ.

*

ΤΟ ΚΑΤΟΥ κάτου τί τοὺς χρωστᾶμε νά μᾶς τυραννᾶνε
κάθε τόσο με τέτλια ζητήματα; Τί χρωστᾶει στοὺς φημερι-
δογράφους ή κοινωνία μας νάν τήν παρουσιάζουν κάθε λίγο
καί λιγάκι γιά ἡλιθία, χτηνώδικη, ταρτούφικη κοινωνία;
Τί τοὺς χρωστᾶει ἐπιτέλους ὁ λαὸς νάν τὸν ξευριάζουνε
με μικροζητήματα καί προσυχοζητήματα, νάν τοῦ σκοτώ-
νουν τὴ σκέψη του, νάν τονε θανατώνουνε με τὰ ταπεινά,
καί νά μὴν τοῦ ἀφίουν οἱ ἀλιτῆριοι σκέψη καί δύναμη καί
ζωή γιά τὰ μεγάλα, γιά τὰ ἐθνικὰ ζητήματα;

Ἀποχωνωμένος ὁ λαὸς μας κι ἀφορμὴ οἱ φημερίδες, καί
τόσο ἀποχωνώθηκε πού δὲ βλέπει ποιοὶ εἶναι οἱ ἀληθινοὶ
ὄχτροί του, οἱ φοβερὸι Βούργαροι τοῦ τύπου, νά σηκωθεῖ
μιά καί καλὴ νάν τοὺς βγάλει ἀπὸ τὸ στέργο του.

Χρειάζεται Βάρδας κι Ἄγρας καί Μητρούστες καί γιά τού-
τους εἰδῶ τοὺς αἰμοβόρικους Βουργάρους, τοὺς Ρωμοχαλα-
στάδες.

Η ΚΟΠΕΛΙΑ

(Ἀπὸ τὰ «Βλάχικα λαϊκὰ τραγούδια» πού τυ-
πώνονται σὲ λίγο).

Ἡ κοπελιά μας πέθανε
κ' ή δόξα πύει μαζί της.
Πιὸς τώρα τὸ προῖ
θὰ πάει νά τραγουδάει
τὰ δέντρα, τίς δαμοσκημιές;
καί πὼς θὰ συνοδέβει
τὰ θλιβερὰ βελάσματα
τῶν ὄρφανῶν προβάτων;
καί πὼς τὸν ἀργεμιδὸ
θὰ σιάζει σὰ χαλνᾷει;

Γιά κείνηνε στὸν οὐρανὸ
λαμποκοποῦσε ὁ ἥλιος,
γιά κείνη εἶταν χρυσά
στοὺς κάμπους τὰ σιτάρια,
γιά κείνη λάμπανε στὴ γῆς
τάστέρια κάθε βράδι
καί τώρα τὴν παίρνει
με ἀσπλαχνιὰ ἀφάνταστη
ή γίς πού δὲ χορταίνει.
Καλότερα παντοινὰ
στὸν οὐρανὸ νά σβοῦσε
ὁ ἥλιος ὁ ἀκούρατος,
καί ξερὰ νά πέφτανε
στοὺς κάμπους τὰ σιτάρια
πορὰ νά πέθανε

με χαρὰ τοὺς ὑποδεχτήκανε, τοὺς εἶπανε τήν κα-
λημέρα, τοὺς δῶσανε φαγί, καί τὸ βράδι τοὺς βάλαν-
ε σ' ἕνα καινούριο σπίτι, με καινούριες ψιλές ψάθες
νά κοιμηθοῦνε. Μιά βδομάδα μένανε στοὺς ἀπανου-
θεοὺς, καί λίγο πρὶ νά φύγουνε ή Ντριαμπαριμπέ γύ-
ρεψε 50 χῆνες ἀπὸ τὸν πατέρα της, κι' αὐτὸς ἀμέ-
σως τῆς τίς ἔδωσε. Κρυφὰ λοιπὸν ἔδωσε σ' αὐτὲς νά
φᾶνε μπόλικο ἀκαθάριστο ρύζι, κ' ὕστερα χαιρέτισε
τὸ γονιὸ της, καί πῆρε τὸν ἄντρα της καί τὸ κοπά-
δι τῶ χηνῶνε, καί φύγανε. Σὰ φτάσανε κάτου, στὴν
κατοικία τους, ὁ Ρατοβοάνας ἔσφαξε εἰκοσπέντε χῆ-
νες, πῆρε τὸ ρύζι πού βρισκότανε ἀκόμα ἀχώνευτο
μέσα στὸ λουβὶ τους καί τὸσπειρε. Ὑστερα ἔσφαξε
τίς ἄλλες εἰκοσπέντε, καί πῆρε τὸ ρύζι καί τὸ μα-
γέρεψε. Σὲ λίγο τὸ ρύζι πού ἔσπειρε φύτρωσε, καί
στὸν καιρὸ τοῦ θέρου μάζωξε ὁ Ρατοβοάνας σαράντα
μεγάλες μεζούρες β). Χάρηκε με τήν τέτοια σοδιά ὁ

β) Οἱ Μυλγάσιδες ἴσαμε τώρα ἀκόμα μετρᾶνε τὸ ρύζι
με τοὺς γαζοτενεκέδες, εἶδος μεζούρα, γιά με τὰ σουμπίκια,
εἶδος στρόγγυλὰ ζεμπίλια πού κατασκευάζουνε οἱ ἴδιοι, καί
πού τὸ καθένα τους παίρνει ἀπάνου κάτου ἕνα γαζοτενεκε κα-
τσουλωτό.

ή διαλεχτῆ
κοπέλα τοῦ χωριοῦ μας.

Κάθε φορὰ πού διάβαινε
ἀπ' τοὺς ἀγροὺς ἐκείνη
τηνὲ πηλοσίαζε ή γίς
κι ὄλο τῆς κοπανοῦσε:
«Κοπέλα κρινομάγουλη
με τὰ περισσοῖα κάλλη,
πόσο ποθῶ στὰ σπλάχνα μου
ἐσένα νά σὲ ἔχω,
νά κούνω σε
στὰ στήθια μου
ἀπάνου, κοπελιά μου!

Σίς πεδιάδες ἄφρονα
τὰ λουλούδια σκορπίζω
καί χύνουνε τίς ἐβωδιές
στὸν κάθε διαβάτη.
Γαζίες, θέλεις; γιοσεμιὰ;
φοῦλια καί μενεξέδες;
γαροφύλα; τρανιάφυλλα;
ἀγράμπελες καί δάφνες;
ἀθάνατα λουλούδια;
ὄλα θάν τὰ βρεῖς ἐκεῖ
δρυσάτα, μυρωμένα.

Μᾶ γὼ πῶμαι μαγνούια τους
στὸ στήθος μου δέν ἔχω
οἶτ' ἕνα κᾶν λουλούδι
πού μοναχὰ
γιά μένα νά ἀνθίζει
καί νάν τὸ θρέφω μοναχῆ.»

Καί πῆρε τὴν
κι ἀλόπητα τὴνὲ κραταίε στὰ βόθη.

Μᾶ κείνη πάντα ἔλεγε
στὴ γίς ἐτοῦτα δῶ τὰ λόγια:
»Καλὴ μου γίς, μὴν παίρνεις
ἀκόμα τὴν κοπέλα σου,
καί μὴ νά πάει θέλεις
στὰ βόθη σου
πού ἥλιος δέν τὰ βλέπει.
Τάχα δὲ σοῦ φτάνουνε
τὰρίφνητα λουλούδια
καί κείνοι πού θαμάζουνε
τοὺς ἀνθισμένους κάμπους,
καί μοναχὰ ἐμένα
νά με ζουλέψεις βρέθνης;

Δὲ θέλω ἀκόμα, μάννα μου,
νά κοιμηθῶ κοντά σοι,
μὸν θέλω τὴν ἐκποῖλα σου
παλιμοροῦ νά γίνω,
νά σὲ δουλέβω ἀδιάκοπα

Ρατοβοάνας, κι ἀπὸ τότες ή καλλιέργεια τοῦ ρυζιῦ
ξαπλώθηκε πτὴ γίς. Μᾶ ὁ Ρατοβοάνας σύγκαιρα
εἶπε: «Ὅσοι στὸ μέλλο καλλιεργοῦνε ρύζι, στὸν και-
ρὸ τῆς σοδιάς πρέπει νά προσφέρουνε καί σὲ μένα τὸ
ἀνάλογο, γιὰτί ἀλλιῶς ὁ ἀγέρας κι ὁ σίφουνας θά
παίρνη τὰ σπαρτὰ τους». Κ' ἔτσι ἀπὸ κείνο τὸν και-
ρὸ οἱ ἄνθρωποι πού σπέρνουνε ρύζι, τὸ πρῶτο πρῶτο
πού μαζεύουνε στὸ θέρισμα είναι συνήθεια νάν τὸ
προσφέρουνε στοὺς θεοὺς. Μαγρεῖουνε μιά κότα με
ἀψώμοστο ρύζι, καί παίρνουνε ἀπ' τὸ φαγί αὐτὸ λίγο
βάζοντάς το ἀπάνου σὲ δυὸ φύλλα μπανανας. Τὸ ἔ-
να φύλλο τ' ἀπιθᾶνουν στὴ στέγη τοῦ σπιτιοῦ τους
καί αὐτὸ είναι γιά τοὺς Ἀπανουθεοὺς, καί τ' ἄλλο
τ' ἀφήνουνε κάτου στὸ χῶμα, δῶρο στὸ Ρατοβοάνα,
τὸ θεὸ τῆς γῆς. Ἄν αὐτὴ ή δήγηση δέν είναι ἀλη-
θινή, δέν εἶμαι γὼ ὁ ψεύτης, μᾶ οἱ γέροι τοῦ παλιοῦ
καιροῦ, κι ὅποιος σ' αὐτὰ δέν πιστέψει φωτιά νά πέ-
ση νά τὸν κάψῃ.»

Ἀναλαάβα τῆς Μανταγασκάρης 1 τοῦ Μάρτη 1907.

LAVASANGA

7) Ὅρκος Μυλγάσιος.

*εγώ και τὰ παιδιά μου,
και νὰ χτυπούμε βίονα
έκειους πού θὰ θελήσουν
τή δόλια τὴν Πατρίδα μας
νὰν τὴνε καταστρέφουν.»*

*Ἡ γῆς ὁμως τὴν πῆρε
και τὴν κραταίει στὰ βόθρῃ της.*

*Ἡ κοπελιά μας πένθανε
κ' ἡ δόξα πάει μαζί της.
Πιὸς τώρα τὸ πρῶτό
θὰ πάει νὰ τραγουδῆει
τὰ δέντρα, τίς δαμνασκητές ;
και πιὸς θὰ συνοδῶσει
τὰ θλιβερά βελιάσματα
τῶν ὄρφανῶν προβάτω ;
και πιὸς τὸν ἀγαλιό
θὰ αἰζείει σὰ χαλιάνει ;*

Μεταφρ. Ν. Α. ΖΑΧΑΡΙΑ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

(Ἀπὸ τίς «Θρησκευτικῆς ἐντύπωσης»)

Πολλές φορές, ὅταν πολλές σκοτούρες καλίζουν τὸ κεφάλι μου, και ἡ ψυχὴ μου, χαμένη μέσα στὴ λύπη, γυρέβει τὴ χαρὰ και δὲν τὴ βρίσκει, ἄξαφνα, παρουσιάζεται, μπροστά στὰ μάτια μου, ἓνα γυναικειο φάντασμα, μιὰν ὄμορφη γυναίκα, πού ἡ ματιά της και τὸ χαμόγελο σκορπίζουσε τὴ λύπη μου και με παρηγοροῦσε.

Εἶναι ἡ μάνα μου ἀφτῆ — ἡ καλή μου μάνα, ἡ ἀγαπημένη μου μητέρα, ἡ μακαρίτισσα! — πού ἀπὸ τὸ στόμα της ἀκούσα, γιὰ πρῶτη φορά, τὴ λέξη Θεός πού ἀπὸ τὴν ποδιά της κ' ἀπ' τὰ γόνατά της σήκωσα, πρῶτη κ' ἀρχή, τὰ μάτια μου στὸν οὐρανό, γιὰ νὰ δῶ τὸ Θεό...

Ἀχ ! τί ὄμορφες, τί νόστιμες στιγμῆς !

Ἐκείνη καθούτανε κοντὰ στὸ παράθυρο, γελάμενη, χαρούμενη, κ' ἐγώ, ξεκλωμένος πάνω στὰ γόνατά της, ἐπαίζα μ' ἓνα ὠραῖο μῆλο, κόκκινο βαθύ, σὰν τῆς ρωδιάς τὰ λουλούδια. Ὁξω, ὁ κῆπος εἶτανε καταπράσινος ἀπὸ τὰ πολλὰ χορτάρια, και μιὰν ἰτιά, κοντὰ στὸ παράθυρο, ἀδύνατη, μισόξερη, ἔφρινε νὰ φαίνεται, δῶ και κεῖ, ὁ οὐρανός, και νὰ μπαίνουσε στὴν κάμερή μας ἡλιου ἀχτίδες.

Ὅλα σπαίνανε, και τὰ λουλούδια τοῦ κῆπου, και τοῦ ἡλιου οἱ ἀχτίδες, ἐξὸν τῆς μάνας ἡ ρωνῆ, πού μουλεῖ ἡ κνημίνη :

— Πού εἶναι, γιέ μου, ὁ Θεός ;

Και μόνη της και πάλε, δείχνοντας με τὸ δάχτυλο τὸν ἄδειον οὐρανό, ποι, σὰν περιδῶλι με τὰ λουλούδια, εἶτανε στολισμένος με χίλιω λογιῶ σύγνεφα, ἀπαντοῦσε στὸ ρῶτῆμα :

— Νά Τος ἐκεῖ, παιδί μου !

Και τότες γώ, ἐκστατικός, με τὰ μικρά μου μάτια, σήκωνα τὸ κεφάλι μου, και κοίταζα ψηλά...

Ἐ ! χρονάκια μου, χρονάκια μου !...

Χιλιάδες φορές, ἀπὸ τότες, σήκωσα τὰ μάτια μου ψηλά, στὸν οὐρανό, γιὰ νὰ δῶ τὸν Παντοδύναμο. Ποτές, ποτές, δὲν τὸν εἶδα, ποτές δὲν τὸν ἀνακάλυφα μὰ, πάντα, ὅταν κοιτάζω σὲ τέτοιο μέρος, εἴτε τὴ μέρα, εἴτε τὴ νύχτα, μὰ πρό πάντων τὴ νύχτα, και βλέπω ἄστρα, σύγνεφα, ἢ ἡλιο, ἢ φεγγάρι, μιὰν ἀόριστη, μιὰ μυστικὰ ρωνῆ, — ποῖός ξέρει ἄν εἶναι τῆς μάνας μου ; — δυναμώνει τὴν πίστη μου στὸν Ἄναρχο Πατέρα, δυναμώνει τὴν πεποίθησή μου στὴν ἀθανασία, και βρίσκω τότες τὴ χαμένη μου χαρὰ, και βρίσκω τότες τότες τὴ γαλήνη πού ζητοῦσα...

Σ' ἐφαριστῶ, μητέρα μου, γι' ἀφτὸ τ' ὠραῖο μάθημα !

Σάμο

ΒΑΣ. Δ. ΘΕΟΦΑΝΙΔΗΣ

Ἡ ΚΟΙΝῆ ΓΝΩΜῆ

ΟΡΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗ

Φίλε Νουμά.

Κοῖτα τί περίεργο παραγραφάκι πού βρήκα τὸν περασμένο μῆνα μέσα στὴν «Ἐστία».

«Και ἡ ἐργασία εἰς τὸ τυπογραφεῖον μὰς ἐξηκολούθησε με ἄλλους ἐργάτας... μὲ ὀρκισθέντας, μὲ λονοῦτι κατὰ τὰς πληροφορίας μας τὸ Εὐαγγέλιον, κείς τὸ ὅποιον ὀρκίσθησαν οἱ ἄλλοι, ἔτο μεταφρασμένοι. Κατὰ συνέπειαν ὁ ὄρκος δὲν εἶναι νόμιμος οὐτε ἔχει σημασίαν».

Νὰ πῶς διδάσκειται ὁ λαός τὴν κακοήθεια. Τοῦ κ. Ἐστία τοῦ βολεῖ νὰ μὴν ἔχει σημασία ὁ ὄρκος, και δὲν τῷχει τίποτα ἀνάλογα νὰ μιλήσει. Ὁχι σὲ μεταφρασμένο Εὐαγγέλιον, παρὰ και σὲ Κοράνι ἀπάνου, και στὸ Μπερτόδουλο ἀκόμα, ἄν εἶχαν ὀρκιστεῖ οἱ ἐργάτες, χρέος της εἶταν τῆς «Ἐστίας» νὰ πεῖ στους ἐργάτες πῶς ὁ ὄρκος τους τοὺς δένει, ὁ λόγος τοῦ τίμιου ἀθρώπου εἶναι ἴσος μ' ὄρκο. Ἄν ἔτσι μιλεῖ ἡ «Ἐστία» φαντάσου τί διδάσκειται ὁ λαός ἀπὸ τίς ἄλλες ἐλληνικῆς ἐφημερίδες ! Πού ἀναθρήφθηκαν ἀφτοῖ οἱ ἀθρώποι ἤθελα νὰ ξέρω. Ἐκεῖ, φαίνεται, τὴν ψεφοκριά δὲν τὴν εἶχαν τίποτα.

I τοῦ Ἀλωνάρη 1907.

Α. Α.

ΓΚΟΡΚΗ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΑΔΗΣ

Φίλε «Νουμά»,

Στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς 10 τοῦ Ἀλωνάρη (σελ. 1, στηλ. 5) διάβασα τὸν ἀκόλουθον παράγραφο.

«... Ὁ Μάξιμ Γκόρκη, ἔξω ἀπὸ κείνα πού κέρδισε, παντρεύθηκε πριγκίπισσα και πῆρε προικὰ μισὸ ἑκατομμύριο φράγκα. Καὶ τί εἶταν ὁ Γκόρκη ; Ἐνας ἐργάτης πού μικρός ἔμαθε λίγα γράμματα... Καὶ ἐγὼ γιὰ νὰ ξοδέψω τὰ βιβλία μου ἔπρεπε νὰ κάμω ταξίδι εἰς τὸ Βλαδιβοστόκ».

Αὐτὰ τὰ γράφει ὁ φίλος μας Χαλαράμπης Ἄν-δ(τ)ρεάδης, και τὰ ὑπογράφω κ' ἐγὼ με τὰ δύο μου τὰ χέρια.

Ο ΑΔΙΚΗΜΕΝΟΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ὁ Παλαμάς τυπώνει τώρα στὸ τυπογραφεῖο τῆς «Ἐστίας» δεύτερο τόμο «Γράμματα». Τὸ βιβλίο θὰναι ἐτοιμο σὲ δύο μῆνες.

— Λάβαμε ἓνα καινούριο ἐιβλίο τοῦ κ. Πολ. Δημητρακόπουλου με τὸν τίτλο «Ἐξωτικά τραγοῦδια — Ἡ Ἀγένηνητη».

— Ὁμορφο χαρτί, ὁμορφο τύπωμα, ὁμορφες εἰκόνες. Γιὰ τὸ ποίημα δὲν μπορούμε νὰ ποῦμε τίποτα γιατί δὲν τὸ καταλάβαμε. Μπορεῖ νάνα και καλό. Αὐτὸ τὸ ξέρει πῶς ὁ κ. Πολύβιος.

— Τίς ζουγραφίες τῆς «Ἀγένηνητης» τίς ἔβαμε ὁ κ. Φρίττον Ἀριστέας κ' εἶναι στάληθινὰ ἐξωτικῆς ζουγραφίης πού μὰς παρασταίνουσι σὰν ζωτικὸ τὸν κ. Πολύβιο. Ὅποιος δει τὸν κ. Πολύβιο σὲ τέτιες ζωτικῆς πῶδες, χωρὶς νὰ θέλει σταυροκοπιέται και κοιτάζει τὸ θερμόμετρο.

— Λάβαμε ἀπὸ τὴν Πόλη, μιὰ φυλλάδα τοῦ Γιώργου Κ. Ροντάκη πού ἐπιγράφεται «οἱ Μπόξερ» κ' εἶναι σὰν ἀπάντησης, νὰ ποῦμε, σὲ κάπιο ἐκδοκαστικὸ ἄρθρο τοῦ καθηγητῆ Σπ. Βάσης πού τυπώθηκε προπερι στὴς Ἀθήνας γιὰ τὴ «Ρωμαϊκὴ γραμματικὴ» τοῦ κ. Ροντάκη.

— Τὴ φυλλάδα τὴ διαβάσαμε με προσοχή και μάθαμε ἀπ' αὐτὴ πόσο ἀνόητα μίλησε ὁ κ. Βάσης γιὰ τὴ γραμματικὴ τοῦ κ. Ροντάκη, μὰ και πόσο ἀνόητα μιλάει ὁ κ. Ροντάκης, γιὰ τὸν Ψυχάρη, ἀποκαλώτας τον «στεινοκέφαλο, ἀνεκλικρινῆ, ἐπίβουλο, Μπόξερ τῆς ἀπλοελληνικῆς κτλ.» — Ὅτα βρίζει ὁ Ρωμίδης, ἔχει πάντα τὸ λόγο του και θαροῦμε πῶς κ' ὁ κ. Ροντάκης ἔχει κάπιο λόγο, τὸν ἀκό-

λουθο· Κάποτε ὁ Δάσκαλος, θαροῦμε, εἶχε προκηρύξει κάπιο διαγωνισμό γιὰ Ρωμαϊκὴ γραμματικὴ, και στὸ διαγωνισμό αὐτό, πούστειλε κ' ὁ κ. Ροντάκης, τὴ δική του, βραβεύτηκε ἡ Γραμματικὴ τοῦ Φιλίππου.

— Καίρὸς νὰ μάθει πῶς ὁ Ψυχάρης πῶς ἔταν προκηρύχνη διαγωνισμούς, — κ' ὅτα μάλιστα τὸ βραβεῖο εἶναι παρὰδες — πῆρπει νὰ βρίσκει τρόπο νὰ βραβεύει ὅτα τὰ ἐργα πού τοῦ στέλλουονται, γιὰ νὰ πάψει νάνα ἀνόητος, ἀνεκλικρινής και ὀχτρός τοῦ κ. Ροντάκη. Τίποτ' ἄλλο.

— Τάξαμε στους ἀναγνώστες μας νὰ βγάλουμε τίσσερα δωδεκασέλιδα φύλλα γιὰ νὰ συμπληρώσουμε τὰ δύο φύλλα ποῦπρεπε νὰ βγοῦνε τὸν Ἀλωνάρη. Τὸ πρῶτο δωδεκασέλιδο εἶναι τὸ σημερὸν, τὸ δεύτερο δωδεκασέλιδο θὰ βγει τέλος τοῦ Τρυγητῆ, και τὰλλα δύο, τὸ Σεπτέβρη, κάθε δεκαπέντε μέρες τὸ ἓνα. Στὸ ἀναμετῶν τὸ φύλλο θὰ βγαίνει ταχτικὰ με ὀχτῶ σελίδες.

— Γιὰ νὰ διαβαστεῖ ἀπὸ περισσότερους τὸ βιβλίο τῆς κ. Βίρ. Δεντρινοῦ «Ἀπὸ τὸν κόσμο τοῦ σιλονίου» καταβάζουμε τὴν τιμὴ τοῦ σὲ μιὰ ἐραχμῆ, ἀντί τρεῖς πού πούλιότανε ἔτανε τώρα στὸ γραφεῖο μας.

— Βγήκε και δεύτερος τόμος διηγήματα τοῦ ἀγαπημένου συνεργάτη μας Κώστα Παρορίτη με τὸν τίτλο «Οἱ νεκροὶ τῆς Ζωῆς».

— Ἀπὸ τὸν καινούριο τόμο, πού θὰ γράψουμε ἀργότερα γι' αὐτόνε, θὰ δημοσιεύουμε σ' ἄλλο φύλλο ἓνα διηγήματα, τὰ καλύτερα και χαρακτηριστικώτερα.

— Ὁ κ. Γρ. Ξενοπούλος μὰς πληροφοροῦσε στὸ «Νέο Ἄστρι» (31 τοῦ Ἀλωνάρη) πῶς δὲν τὰ διάβασα τὰ διηγήματα, γιατί εἶναι ζήτη και γιατί εἶναι γραμμένα σὲ γλώσσα ἀσυνείδηση, δηλ. στὴ δημοτικὴ ἢ ἀλήθεια εἶναι πῶς τὰ διηγήματα τοῦ κ. Ξενοπούλου διαβάζουονται και σὲ γούρνο μέσα, μὰ δὲν πρόκειται γι' αὐτό.

— Πρόκειται γιὰ τὸ ὅτι ὁ κ. Ξενοπούλος κάνει και τὸν κριτικὸ, και τὸν καλοσυνειδίχτο μάλιστα. Με τὸ συμπάθειο.

— Στὸ «Φιγαριῶ» δημοσιεύθηκε σὲ Γαλλικὴ μετάφραση «Ὁ θάνατος τοῦ Παλικαρίου» τοῦ Κωστή Παλαμά και στὸ πρῶτο φυλλάδιο τοῦ καινούριου φιλολογικῶ περιηδικοῦ «I-sis» ὁ κ. Αγγ. Ρενὲ δ' Υvermont δημοσιεύει γαλλικὰ μεταφρασμένα, μερικὰ ποιήματα ἀπὸ τοὺς Ἀλάμβους και Ἀναπαυσίτους.

— Ὁ Ἑρμοκας μὰς γράφει πῶς τοῦτῃ τῇ βδομαδα μὰς στέλνει τὴν κριτικὴ γιὰ τὸ «Δωδεκαλόγο τοῦ Γύφτου». Ἐλπίζουμε λοιπὸ νὰν τὴν τυπώσουμε στὸ φύλλο τῆς ἄλλης Κυριακῆς.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἰλιόνα. Τὸ δημοσιεύουμε και καρτεροῦμε τοῖς τις «Κουδέντες με τὰ πούκα». — κ. Βασ. Δ. Θεοφ. στὴ Σάμο. Εὐχαριστοῦμε. Στείλε μας κ' ἄλλα — κ. Γ. Π. Ζεῖθ. στὴ Μυτιλήνη. Σοῦ στέλλουμε με συστημένο δέμα τὰ βιβλία πού μὰς ζητῆς. Πληροφόρησε μας παρακαλοῦμε, τὴν παραλαβὴ τους.

ΣΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

τὸ γραφεῖο και στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ Σακίτου (ἴδως Σταδίου, ἀντίκρυ στὴ Βουλῆ), πουλιούονται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ τὸ ἓνα και 4,25 φρ. γρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικό, τὰκόλουθα βιβλία : τοῦ ΨΥΧΑΡΗ «Τὸνερο τοῦ Γιαννίρη» — τοῦ ΠΑΛΑΗ «Ἠλιος και Φεγγάρι» — τοῦ ΦΩΤΙΑΔΗ «Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα και ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννηση» — τοῦ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Ἱστορία τῆς Ρωμισσύνης», «Μετῶχτρα και Βρουκόλακας» και «Νησιώτικες Ἱστορίες» — τοῦ Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΑΝ «Οἱ σκιῆς μου» — τοῦ Χ. ΑΝΤΡΕΑΔΗ «Ὁ Μέγ' Ἀλέξανδρος» — τοῦ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ ἀπὸ Ἀνεχτίμητος (δράμα) — τοῦ ΗΛΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία και Πατριδαν» — τοῦ ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τὰ Παλιά και τὰ Καινούρια» — τοῦ Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Ἡ ματιά» — τοῦ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανοὶ και πεθαμένοι» και «Ὁ Ἄσματος» (δράμα) — τοῦ ΛΟΓΓΟΥ «Δάφνης και Χλόη» (μεταφρ. Βουτιερῆς) — τοῦ ΕΥΡΗΣΙΑΝ «Ἡ Μῆδεια» (μεταφρ. Περικλητίου) — τοῦ ΣΟΦΟΚΑΝ «Ὁ Αἴας» (μεταφρ. Ζήσιμου Σιδερῆ).

Ἡ ΙΔΙΑΔΑ μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν Ἀλεξ. Παλλη δρ. 2 και φρ. γρ. 2 1/2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Ὁ ΑΦΡΩΠΗΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλεξάνδρας Παπαμάσκου, γροσδεμένος, δρ. 1 1/2 και φρ. γρ. 2 γιὰ τὸ ἐξωτερικό.

Τοῦ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ «Ἰαμβοὶ και Ἀνάπαιστοι» — «Τρισεύγνη» — «Γράμματα» — «Ἀσάλευτη Ζωῆ», 6 δρ. ἀντίς 12 πού πουλιούονται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Γιὰ τίς ἐπαρχίες τ,50 και γιὰ τὸ ἐξωτερικό 7 φρ. γρ. δίχως ἄλλο ἐξοδο γιὰ τὰ ταχυδρομικά.

Τοῦ ΙΔΑ «Μαρτύρων και ἡρώων αἵμα.» δρ. 2.

Τοῦ Γ. ΜΑΡΚΕΤΗ Πλουτολογία (Δρ. 1) — Κριτικὴ τοῦ ἄδολου λογισμοῦ τοῦ Κάντ (δρ. 1) — Τὸ δασμολογικὸ ζήτημα στὴν Ἀγγλία (λεφτὰ 50)